

Úvod do přírodovědného formálního vzdělávání

Organizace

- VÝUKA = 90 min přednáška
- Úvod a Struktura, legislativní rámec a kurikulum formálního přírodovědného vzdělávání
- Metodické materiály pro přípravu učitele
- Výzkum v přírodovědném vzdělávání
- Metody a formy výuky pro aktivizaci žáků
- Didaktické pomůcky
- Učební prostředí
- + 90 min Cvičení
- Příprava pro modelovou realizaci zadané výukové aktivity a její realizace zpracování portfolia zahrnujícího reflexi
- Realizace modelové výukové aktivity, výběr výukových aktivit a zdůvodnění jejich výběru

Podmínkou získání klasifikovaného zápočtu je:

- aktivní účast na výuce (podmínka získání zápočtu)
- příprava pro modelovou realizaci zadané výukové aktivity a její realizace (podmínka získání zápočtu)
- zpracování portfolia zahrnujícího reflexi realizace modelové výukové aktivity, výběr výukových aktivit a zdůvodnění jejich výběru (50 % známky)
- složení zápočtového testu (50 % známky)

Legislativa a kurikulum přírodovědného vzdělávání

Co je to vzdělávání?

- Vzdělávání je záměrný a řízený proces osvojování poznatků, dovedností, postojů a zkušeností, který vede ke kultivaci člověka a formování jeho osobnosti.
- Může probíhat formálně, neformálně i informální.

Formální vzdělávání

- Vzdělávání, které se realizuje ve vzdělávacích institucích (školách), jejichž funkce, cíle, obsah, prostředky a způsoby hodnocení jsou definovány a legislativně vymezeny. Reflektuje politické, ekonomické, sociální a kulturní potřeby společnosti a vzdělávací tradici. Probíhá ve stanoveném čase a formách. Zahrnuje navazující vzdělávací stupně a typy, které jsou určeny celé populaci nebo určitým skupinám populace (Průcha, Walterová, Mareš, 2009).

ÚSTAVA ČR LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

změny zákona o volbách do Parlamentu ČR

PARLAMENT ČR, ÚSTAVNÍ SOUD,
OMBUDSMAN, MINISTERSTVA

ANTIDISKRIMINAČNÍ ZÁKON
ZÁKON O SBÍRCE ZÁKONŮ

elsa

European Law Students' Association
PRAGUE

redakční uzávěrka 1. 7. 2021

Sagit

Ústavní základy vzdělávání

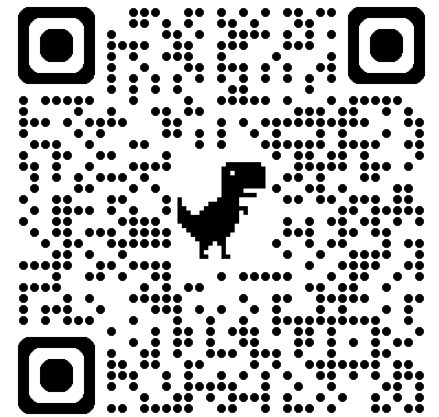
- **Ústava ČR:** Nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.
- Deklarace práv dítěte - ochrana dětí před porušováním jejich práv.

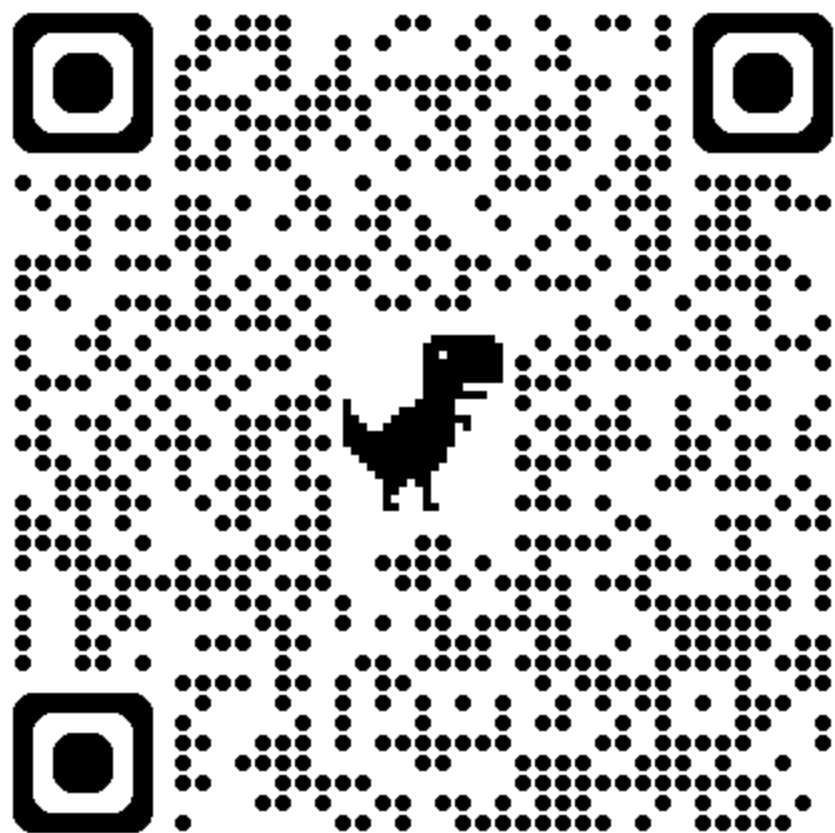
Ústavní základy vzdělávání

- **Listina základních práv a svobod:**
- Každý má právo na vzdělání.
- Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. V ČR
- Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možnosti společnosti též na vysokých školách.
- Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem.

Školský zákon (Zákon č. 561/2004 Sb.)

- Upravuje vzdělávání od mateřských po vyšší odborné školy (vyjma VŠ).
- Povinná školní docházka (9 let, obvykle od 6 do 15/17 let)
- Práva a povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců.
 - Rovný přístup ke vzdělávání a zohlednění potřeb žáků se SVP.
 - Dává možnost dotvářet obsah vzdělávání konkrétně na určité škole, a to po rámcového vzdělávacího programu.
 - Podporuje zvyšování rovnosti v přístupu ke vzdělání i žákům se zvláštními vzdělávacími potřebami.
 - Umožňuje alternativní vzdělávací cesty i uznávání předchozího vzdělávání.
- **Stupně vzdělání:** základní, střední, střední s výučním listem, střední s maturitou.

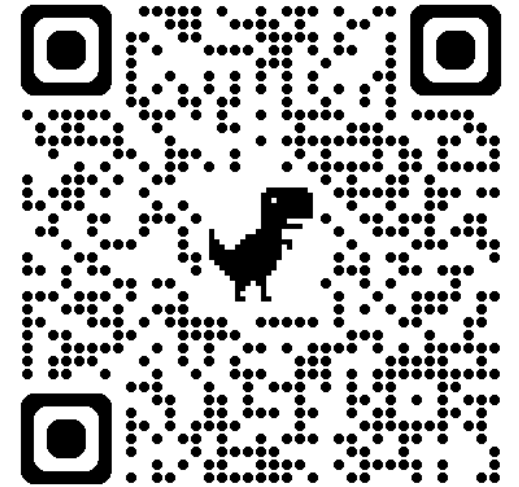
Strategie 2030+ a vize vzdělávání

Hlavní cíle:

Strategický cíl 1: Zaměření na kompetence pro 21. století.

Strategický cíl 2: Snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

Priorita: Revize kurikula a podpora škol při implementaci (včetně modelových ŠVP).

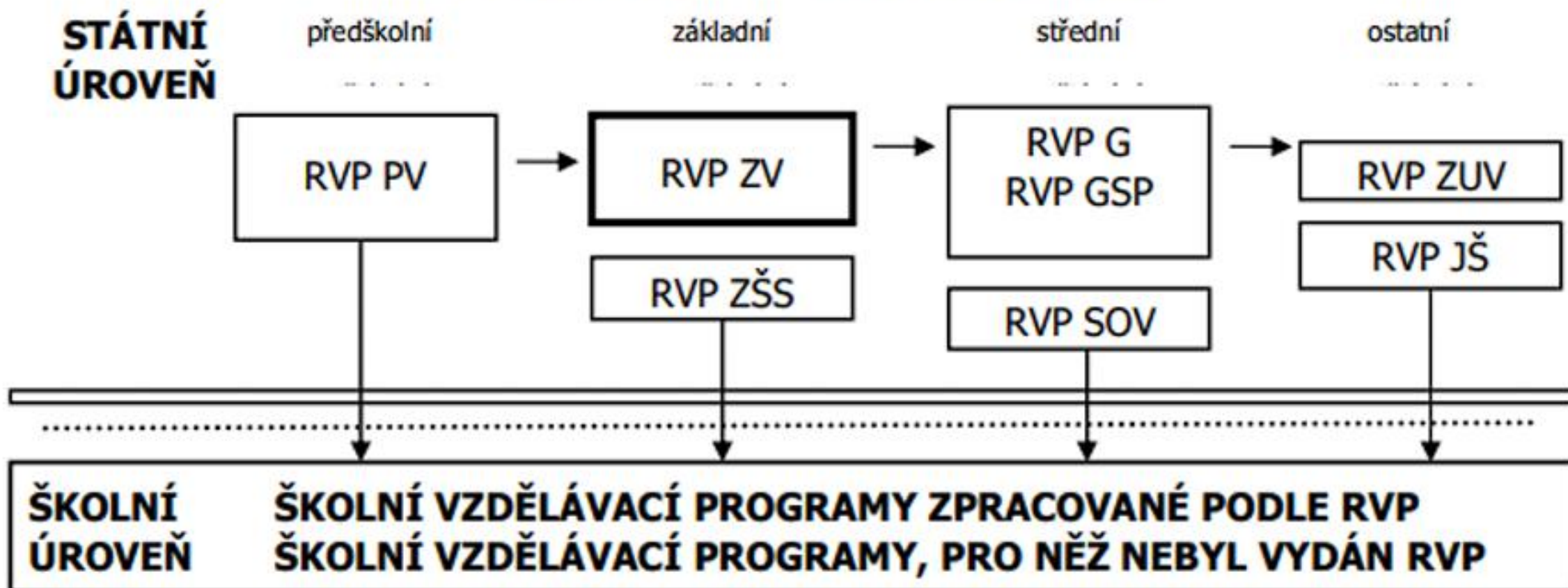

System vzdělávacích programů

- Dvouúrovňové kurikulum (Státní vs. Školní)
- **Rámcové vzdělávací programy (RVP):** Státní úroveň – vymezuje povinný obsah, rozsah a podmínky.
- **Školní vzdělávací programy (ŠVP):** Školní úroveň – konkretizace RVP pro podmínky dané školy.

RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

RVP – pojmy

Cíle vzdělávání

- vybavit žáky potřebnými klíčovými kompetencemi, vzdělanostním základem a připravit je na celoživotní učení a k občanskému i osobnímu uplatnění.

Vzdělávací obsah

- hlavní prostředek vzdělávání žáka a je vymezen tak, aby sloužil k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů. Vzdělávací obsah je uspořádán do vzdělávacích oblastí. (Př. Fyzika, Dějepis atd.)

Klíčové kompetence

- znamenají schopnost jedince jednat v různých situacích. Tyto schopnosti jsou založeny na zkušenostech, které si žák během aktivní účasti na vzdělávání vytvořil. (Př. kompetence k učení, kompetence k řešení problémů)

Průřezová témata

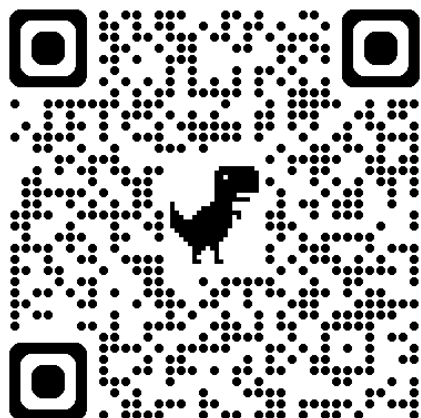
- mají ovlivňovat postoje, jednání a hodnotový systém žáka. Jedná se o formativní prvek, přispívají k rozvoji osobnosti žáka. Do výuky mohou být zařazena buď jako součást jednotlivých předmětů nebo jako samostatné vyučovací předměty. (Př. Multikulturní výchova, Mediální výchova)

Rámcový učební plán

- určuje minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti. Ponechává široký prostor pro variabilnost řešení učebních plánů. Umožňuje školám realizovat své vzdělávací záměry a pružně reagovat na vzdělávací potřeby a zájmy žáka.

V Rámcovém vzdělávacím programu je pro Přírodopis definován tento očekávaný výstup:
Žák vysvětlí funkci orgánových soustav člověka a jejich propojenost.

Vaším úkolem je ve skupině prozkoumat, jak k tomuto cíli přistupují dvě různé školy s odlišnou pedagogickou vizí.

Ročník zařazení

Hodinová dotace

Metody výuky

Propojenost

FZŠ Umělecká

Kdy se téma učí?

Kolik hodin týdně?

Jsou zmíněny mikroskopie, testy nebo projekty?

Jak propojují tělo s chemií nebo fyzikou?

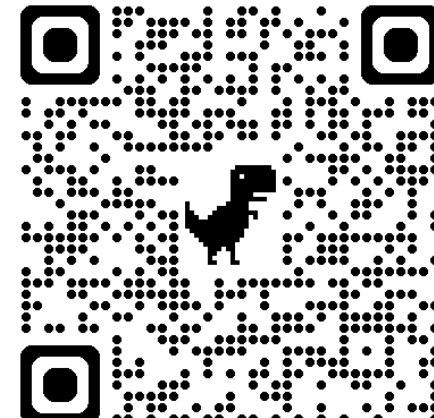
ZŠ Waldorfská

V jakém věku/ročníku se probírá?

Je téma v "epoše"? Jak dlouho trvá?

Je zmíněno kreslení, prožitek nebo pozorování?

Jak propojují tělo s uměním či pohybem?

Klíčové pojmy moderního kurikula

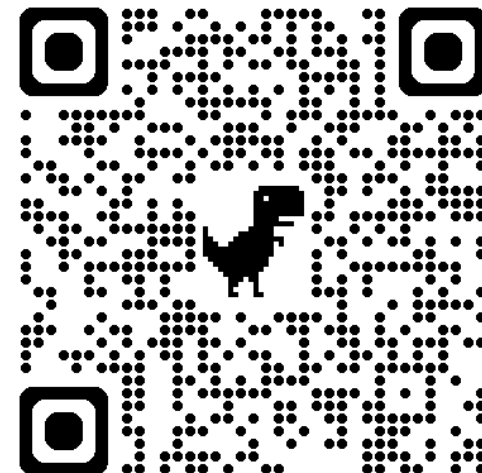
- **Klíčové kompetence:** Schopnosti využitelné v životě (např. k učení, řešení problémů).
- **Vzdělávací obsah:** Uspořádán do vzdělávacích oblastí.
- **Očekávané výstupy:** Ověřitelné a měřitelné výsledky, kterých má žák dosáhnout.
- **Průřezová témata:** Formativní prvky ovlivňující postoje a hodnoty (např. Péče o sebe a druhé, Společnost pro všechny, Udržitelné prostředí).

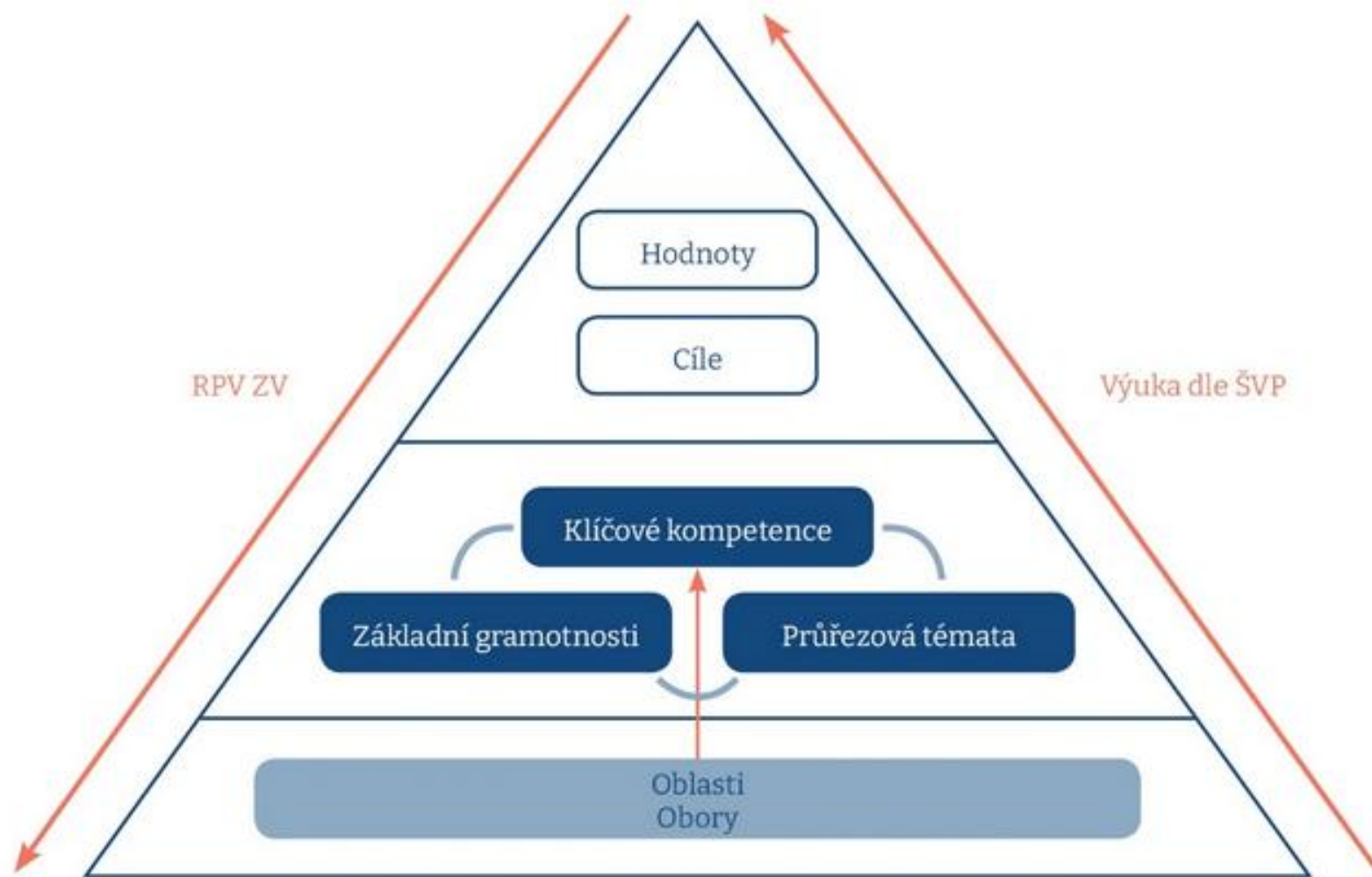
Aktuální revize RVP

Hlavní změny:

- **Přírodovědná gramotnost:** Důraz na badatelsky orientovanou výuku (IBSE) a porozumění vědeckým metodám místo pouhého memorování faktů.
- **Digitální kompetence:** Integrace digitálních technologií napříč všemi předměty (nejen v informatice).
- **Redukce učiva:** „Méně je více“ – zaměření na jádrové učivo a hlubší pochopení souvislostí.

<https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani>

Přírodovědné vzdělávání v RVP

- **1. stupeň ZŠ:** Oblast "Člověk a jeho svět,,
- **2. stupeň ZŠ:** Oblast "Člověk a příroda" (integruje Fyziku, Chemii, Přírodopis),,
- **Gymnázia (RVP G):** Specializované obory (Biologie, Chemie, Fyzika)

+/-

Autonomie vs. Zátěž: ŠVP zvýšila autonomii škol, ale pro učitele znamenala vysokou administrativní zátěž.

Úskalí: Mnohdy nedošlo k reálné proměně výuky, ale jen k "přepsání papírů".

Budoucnost: Cílem revizí je, aby se ŠVP staly skutečným nástrojem změny, nikoli jen formálním dokumentem.